Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia ecclesiastica, lat

Eusebius <Caesariensis>

[Straßburg], nicht nach 1475

Prologus Beati Iheronomi presbiteri in historias Ecclesiasticas Divi Esuebij Cesariensis Episcopi. Incipit feliciter

urn:nbn:de:bsz:31-313482

Visual Library

C. fr. H. N. 15.

Prologꝰ. Beati. Iheronimi preſ
biteri i hiſtorias . Ecclaſticas. Di
ui . Euſebij. Ceſarienſis . Epiſcopi
Incipit feliciter .

Eritorum di
cunt eſſe me=
dicorum. ubi
imminere ur=
bibus uel re=
gionibus ge
nerales uide=
rint morbos
puidere aliquod medicamenti uel
poculi genus. quo ꝑmoniti homi
nes ab imminēti defendātur excidio
Quod tu quoqꝫ (venerande pater
chromaci. medicine exequens genꝰ
tempore quo diſruptis italie clau
ſtris ab alarico duce gothorum ſe
peſtifer morbus infudit . et agros
armenta. viros. longe lateqꝫ vaſta
uit. ꝓplis tibi a deo cōmiſſis ferak
excicij aliqḋ remediū querens. per
quod egre mētes ab ingruētis ma=
li contagione ſubtracte . meliori=
bus occupate ſtudijs tenerētur. in=
iungis mihi. ut ecclīaſticam hiſtori
am quā eruditiſſimꝰ euſebius ceſa=
rienſis. greco ſmone cōſcripſerat i
latinū verterem. cuius lectione ani
mꝰ audientium victus . dū noticiā
rerum geſtarū auidius petit. obli=
uionē quodāmō malorum que ge
rerentur accipet. A quo ego opere
cum excuſare me vellem. utpote in=
ferior et impar. et qui in tam mul=
tis ānis vſum latini ſermonis ami=
ſerim. conſideraui ꝙ nō abſqꝫ aliq̄
apoſtolice inſtitutionis ordine no=
bis iſta ꝑciperes . Nam et cū dn̄s
aliquādo eſurientibꝫ in deſerto audi
torum turb dixiſſet ad aplos. date
eis vos manducare. philippꝰ vnus
ex aplis intelligens eo magis ſplē
deſcere diuine v̄tutis inſignia. ſi mi
nimorum quorūqꝫ miniſterijs ex
plerentur. nō protulit panes apli=
ce reconditos pere. ſꝫ puerulū adeſ=
ſe dicit habentem quinqꝫ panes et
duos piſces . Quē verecūde excu
ſans . adiecit . Sꝫ hec quid ſūt inter
tantos . q̄ magis in anguſtis opi=
bus et deſperatis . clara fieret diuīa
potentia. Sciens ergo ex illis te de
ſcendere diſciplinis. recordatus qḋ
philippi fortaſſis exemplo ubi pa=
ſcendi turbas tempus vidiſti pue=
rulum ſubrogaueris. q̄ panes qui=
dem q̄nqꝫ ſicut accepat duplicatos
adhiberet . ad exemplū tamē euan=
gelicum ſacramētum ꝓprio labore
captos adderet . etiā piſciculos du=
os . aggreſſus ſum exequi ut potui
qḋ ꝑcepas. certus qḋ excuſabit im=
piricie noſtre culpas. ꝑcipientis auc=
toritas . Sciendum ſane eſt . ꝙ de
cimus liber huius opis in greco
q̄m pparū erat in rebus geſtis. re=
liqua omnia in epōrū panagericis
tractatibꝫ nichil ad ſcientiā rerum
cōferentibꝫ occupatꝰ . omiſſis q̄ vi
debantur ſupflua hiſtorie ſi quid
habuit . nono cōiunximꝰ libro: et
in ipo euſebij enarrationis dedimꝰ
finem: decimum vero vel vndecimū
librū nos cōſcripſimꝰ. ptim ex ma=
iorum traditionibꝫ . partim ex his
que nr̄a iā memoria cōprehenderat

112

et eos velut duos piſciculos ſupra
ſcriptis panibus addidimus. Qđ
ſi tu ꝓbaueris vel benedixeris: pro
certo conſidera qꝰ ſufficient turbis
Continet aũt idem oĩe opus: res
ĩn eccłia geſtas a ſaluatoris aſcenſi
one et deinceps: noſtri vero duo li-
belli a tempibꝰ cõſtãtini poſt pſe
cutionem. uſqꝫ ad obitum theodo-
ſij auguſti ꝛc

¶ Finit. Prologus

¶ Sequũtur. Capitula libri primi

De deitate xp̄i qꝛ deus et domiꝰ et
creator oĩm ac diſpenſator vniuſo-
rum ipſe ſit ſcd̄m ea q̄ in lege et p-
phetis ſcripta ſunt .ij. De tempoře
natiuitatis xp̄i ſecundũ carnem .iij
De iuda galileo et theoda .iiij. De
herode qꝛ ex alienigenis veñ ad re-
gnum .v. Quod herodis tempore
interrupta ſit regum ſucceſſio ſecũ-
dum danihelis ꝓphetam .vj. De di
uſitate generationũ a matheo et lu
ca cõſcripta et ea q̄ de hijs refert af
ficanus .vij. De nece infantũ aput
bethleem et magorũ pũtia .viij. De
cruciatibꝫ herodis ipiꝰ qui necari
iuſſit infantes .viiij. De crudelitate
hẽodis quã mortis ſue tempe ꝑpe
trauit .x. De archelai regno: poſt he
rodẽ .xj. Qđ falſa eẽ acta q̄ iudei p-
ferũt etiã ioſephi teſtiomo: et colla
tione temporũ cõuincãtur .xij. Qđ
a põtifice ãna uſqꝫ ad caipham .iiij
põtifices fuerit .et ſinglis ãnis ad
miſtrauerit pontificatũ. in q̄bꝫ ꝑdi-
catõ xp̄i cõpleta ẽ .xiij. De baptiſta
iohãne teſtiomũ ioſephi et qđ aſ-
ſerit eum virũ iuſtũ fuiſſe et ob eiꝰ
necem vindictã in iudeos eẽ pro-
gatam .xiiij. Teſtiomũ ioſephi de
xp̄o .xv. Narratio de abgaro rege
.xvj. Exemplũ ep̄łe abgari ad dñm
et dñi ad ipm̄. et eorũ q̄ cõſequẽter
de ſyrorũ lingua tranſlata ſunt

¶ Hiſtorie eccłiaſtice. Diui. Euſebij
Ceſarienſis. Ep̄i incipiũt feliciter

¶ Liber pmꝰ

Succeſſiones ſcõrũ apłor-
rũ et tempa q̄ a ſaluato
re nr̄o ad nos uſqꝫ de-
curſa ſũt. queqꝫ et q̄lia ĩ his erga ec
cleſie ſtatũ geſta ſũt: q̄ etiam inſig-
nes viri ĩ locis maxĩe celeberrimis
eccłijs ꝑfuerũt. vł q̄ ſinglis q̄bꝫqꝫ
tẽporibꝫ ſeu ſcribẽdo ſeu docendo
v̄bum dĩ nobilit̄ aſtruxere. q̄qꝫ etiã
vł quãti. vł qñ noua cõtra religio-
nem dogmata ꝑferentes. ad ꝓfũdũ
erroris ſtudio cõtentõis elapſi. fal-
ſe ſcientie auctores ſeu preceptores
ꝓfeſſi ſunt. paſſim velut lupi gra-
ues gregem xp̄i lacerantes. nec nõ
et ea mala que iudeorũ gentem p-
inſidijs quas adũſum ſaluatorem
moliti ſunt vaſtauerũt. quibus eti
am modis et quotiens quibuſue
ſuppliciorũ pacientiã et ꝓfuſionẽ
ſaguinis ꝑ v̄bi dĩ veritate certarũt
ſꝫ et martiria nr̄is ſuſcepta tẽpibꝫ
atqꝫ ĩ his dñi et ſaluatoris nr̄i erga
ſingulos quoſqꝫ vnicũ clementiſſi
mũqꝫ ſubſidiũ ſcribere mihi volẽti
temporibꝫ doctrina xp̄i et ſermo di
uinus a gentiſibꝫ impugnatus eſt
quantiqꝫ his tẽpeſtatibus uſqꝫ ad